

CBE/XXXXX
Zaaknummer 23.192

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de EUR, verder te noemen: het College, heeft op 14 februari 2024 uitspraak gedaan in het beroep van

XXXXX, hierna: appellante,

gericht tegen

het besluit van de Dean of Education of Rotterdam School of Management (hierna: verweerder) van 28 juni 2023 om appellante een laatste kans te bieden om haar bacheloropleiding af te ronden door voor 30 september 2023 het vak Statistische Methoden en Technieken (SMT) af te leggen, zodat zij een geldig masterdiploma (getuigschrift inclusief graad) kan ontvangen (bestreden besluit).

1. Procesverloop

- 1.1 Op 13 mei 2020 informeert verweerder studenten over de aangepaste toelatingseisen van de masteropleiding (Msc) per 1 september 2020 (zachte knip). Daarbij wordt vermeld: "Let op: je kunt geen Masterdiploma behalen zonder dat je eerst je Bachelordiploma behaald hebt."
- 1.2 Appellante heeft op 21 augustus 2020, tijdens de covid-periode, met een beroep op de hardheidsclausule, de zachte knip, toelating gevraagd tot de masteropleiding HRM voor het studiejaar 2020-2021.
- 1.3 Op 27 augustus 2021 wordt appellante er nogmaals op gewezen dat zij niet kan afstuderen voor haar master voordat zij haar bachelor heeft behaald.
- 1.4 In verband met een wijziging in het curriculum is appellante er in het studiejaar 2021-2022 veelvuldig op gewezen dat zij haar Bachelor 2-(B2)-vakken nog niet volledig had afgerond. Daarbij is aangegeven dat zij na invoering van het nieuwe curriculum op 31 augustus 2022 deze vakken niet meer kan afronden.
- 1.5 Appellante heeft voordat zij met de masteropleiding startte – voor het eerst op 20 maart 2018 en voor het laatst op 23 juli 2020 - 5 maal tentamen gedaan voor SMT en daarbij steeds een onvoldoende behaald. Tijdens de masteropleiding - voor het eerst op 24 maart 2021 en voor het laatst op 7 juli 2022 - heeft zij dit vak nog 4 maal herkanst, ook steeds met onvoldoende resultaat.
- 1.6 Op 26 juni 2022 bericht de studentenadministratie appellante dat zij een afspraak kan maken om haar masterdiploma in ontvangst te nemen. Tevens wordt aangegeven dat het diploma zal worden geregistreerd in het diplomaregister bij DUO.
- 1.7 Op 18 juli 2022 neemt appellante haar masterdiploma in ontvangst.

- 1.8 Op 22 juli 2022 stuurt verweerder een besluit aan appellante dat zij een extra herkansing krijgt voor SMT, af te leggen op 22 augustus 2022 of in het najaar.
- 1.9 Op 4 augustus 2022 bericht de studentenadministratie appellante dat zij ten onrechte haar masterdiploma heeft ontvangen omdat zij haar bacheloropleiding nog niet had afgerond. Appellante wordt gevraagd haar masterdiploma in te leveren, de gegevens in het diplomaregister bij DUO zijn gewist en appellante wordt erop gewezen dat zij haar masterdiploma niet mag gebruiken.
- 1.10 Op 17 augustus 2022 verzoekt appellante om vrijstelling voor SMT, om haar bacheloropleiding te kunnen afronden.
- 1.11 Op 31 augustus 2022 wordt het vrijstellingsverzoek door verweerder afgewezen, waarbij appellante erop wordt gewezen dat zij binnen 6 weken bezwaar kan indienen. Appellante wordt gewezen op de herkansingsmogelijkheid in oktober 2022. Om hiervan gebruik te maken, dient ze zich nog dezelfde dag in te schrijven voor de bacheloropleiding.
- 1.12 Op 22 september 2022 mailt appellante dat de gegevens over haar scriptieverdediging (van de masteropleiding) niet langer digitaal te zien zijn, terwijl zij wel haar masterdiploma heeft gekregen. Zij vindt de intrekking van het diploma onredelijk omdat het een fout van verweerder betreft en verzoekt om een gepaste oplossing.
- 1.13 Op 30 september 2022 stelt verweerder appellante voor om voor 31 augustus 2023 SMT alsnog – in aangepaste vorm - af te ronden. Daarnaast verzoekt verweerder nogmaals dringend het getuigschrift in te leveren en wijst verweerder erop dat gebruikmaking van het getuigschrift strafbaar is. Na het behalen van haar bachelordiploma zal appellante beide nieuwe getuigschriften ontvangen.
- 1.14 In de periode tussen 30 september 2022 en 19 juni 2023 hebben partijen contact via e-mail. Een oplossing waarbij appellante alsnog de bacheloropleiding afrondt wordt niet bereikt.
- 1.15 Bij aangetekende brief van 19 juni 2023 bericht verweerder aan appellante dat zij nog een laatste kans krijgt om SMT voor 30 september 2023 af te ronden zodat zij haar bachelor- en masterdiploma kan ontvangen.
- 1.16 In het bestreden besluit herhaalt verweerder dit aanbod en wijst hij appellante erop dat zij haar bachelor zal moeten afronden, om een geldig masterdiploma te kunnen ontvangen. Ook wijst hij appellante nogmaals op de brief van 19 juni 2023 en de laatste kans om SMT af te ronden voor 30 september 2023, en constateert verweerder dat, als appellante geen gebruik maakt van deze kans, de conclusie wordt getrokken dat zij geen behoefte heeft aan het afronden van zowel het bachelor- als masterexamen.
- 1.17 Op 27 september 2023 tekent appellante bezwaar aan bij de examencommissie tegen de bestreden beslissing. Dit bezwaar wordt door verweerder ter behandeling als beroep doorgezonden naar het College van Beroep voor de Examens (CBE).

Het beroep is behandeld op een gevoegde hoorzitting van het CBE en de Geschillen Adviescommissie Studenten (GAS) op 8 februari 2024. Appellante is met bericht van afwezigheid, niet verschenen. Namens verweerder zijn verschenen XXXXX, lid van de examencommissie en XXXXX, secretaris van de examencommissie. Na zitting is er nog

gecorrespondeerd met partijen waarna het onderzoek voor het doen van uitspraak op 14 februari 2024 is gesloten.

2. Standpunten partijen

2.1 Appellante kan zich niet verenigen met het bestreden besluit en voert daartoe aan:

- het bezwaarschrift heeft als onderwerp: inhouden diploma. Appellante geeft aan dat het ontstane probleem ook voor haar niet fijn was en dat er geen oplossing is gevonden omdat appellante geen oprecht begrip voor haar situatie ervoer. Appellante heeft geen gebruik gemaakt van de herkansings-mogelijkheden in studiejaar 2022-2023 omdat deze haar onbetrouwbaar voorkwamen omdat ze niet was ingeschreven als student;
- appellante meent dat ten onrechte geen vrijstelling is verleend voor SMT;
- appellante vraagt om een proceskostenvergoeding en een schadevergoeding voor de vertraging opgelopen als gevolg van het onvoldoende meewerken in het vinden van een rechtvaardige oplossing.

2.2 Verweerder handhaaft zijn besluit en voert hiertoe, samengevat, het volgende aan:

- dat appellante haar bacheloropleiding niet heeft afgerond, zodat zij niet voldoet aan art. 6.1 lid 3 van de Examination Regulations 2020 – 2021 of the 60 EC pre-experience MSc Degree Programmes zodat ten onrechte aan haar een Masterdiploma is uitgereikt;
- dat aan appellante regelmatig is gecommuniceerd dat zij haar bacheloropleiding diende af te ronden om haar masterdiploma te kunnen behalen. Appellante wist of kon dan ook weten dat ze nog geen recht had op haar Masterdiploma, maar ze heeft wel een afspraak gemaakt en het diploma wel in ontvangst genomen;
- dat, nadat de fout (onterechte uitreiking masterdiploma) was ontdekt, deze situatie direct is rechtgezet;
- dat appellante veelvuldig in de gelegenheid is gesteld om het vak SMT alsnog af te ronden zodat zij haar diploma kon ontvangen;
- dat het verzoek om vrijstelling voor SMT te verlenen na overleg met de examinerator is afgewezen omdat de leerdoelen alleen via het examen SMT beoordeeld kunnen worden;
- dat appellante niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij kosten heeft gemaakt in de onderhavige procedure;
- dat appellante geen gebruik heeft willen maken van de haar geboden extra herkansingen en ook niet in gesprek wilde gaan waarbij verweerder voor een schadevergoeding geen aanleiding ziet.

3 Verslag ter zitting d.d. 7 februari 2024

3.1 Verweerder licht toe dat hij appellante heeft benaderd met diverse data om een schikkingsgesprek te plannen (online of campus). De afspraak op de campus is door appellante afgezegd en het is niet tot een afspraak gekomen. Er is geen schikking bereikt.

3.2 Verweerder benadrukt dat appellante het diploma niet rechtmatig heeft ontvangen. De gevraagde vrijstelling voor SMT is geweigerd op 31 augustus 2022, daartegen is geen beroep ingesteld. Verweerder doet appellante ter zitting opnieuw het aanbod het vak SMT af te leggen.

4 Beoordeling College

Bevoegdheid

- 4.1 Het College ziet zich als eerste voor de vraag gesteld of het College bevoegd is om het beroep van appellante in behandeling te nemen voor zover het is gericht tegen de intrekking van het diploma (getuigschrift inclusief graad).
- 4.2 Op grond van artikel 7.12 WHW stelt de examencommissie vast of een student heeft voldaan aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7:10a WHW. Het College van Bestuur verleent vervolgens op basis van artikel 7:10a WHW de graad Bachelor aan degene die in het wetenschappelijk onderwijs met goed gevolg het afsluitend examen van een bacheloropleiding heeft afgelegd en de graad Master aan degene die het afsluitende examen van een masteropleiding heeft afgelegd. Tegen besluiten van het College van Bestuur, met uitzondering van besluiten als bedoeld in artikel 7:61 lid 1 WHW, kan op grond van artikel 6:4 Awb bezwaar worden gemaakt. Met betrekking tot deze bezwaarschriften brengt de GAS een onafhankelijk advies uit aan het College van Bestuur op grond van artikel 7:63a lid 2 WHW. Voor zover appellante bezwaar heeft gemaakt tegen de intrekking van het diploma (getuigschrift inclusief graad) acht het College zich onbevoegd daarover te oordelen en wordt het bezwaar ter afdoening doorgezonden aan de GAS.

Vrijstelling SMT

- 4.3 Voordat het College ingaat op het verzoek om vrijstelling te verlenen voor SMT, zal het College eerst bespreken waarom de Examencommissie op grond van artikel 7:12 lid 2 WHW in redelijkheid heeft kunnen besluiten dat bij appellante nog niet is voldaan aan kennis, inzicht en vaardigheden om voor een mastergraad in aanmerking te komen.
- 4.4 In artikel 6.1 lid 3 van de toepasselijke Onderwijs- en examenregeling is opgenomen dat voor studenten die zijn toegelaten zonder dat zij hun bachelorgraad hadden behaald, pas na het halen van hun bachelor graad, de definitieve resultaten van het examen zullen worden vastgesteld. In dit verband merkt het College op dat verweerder ter zitting voldoende heeft onderbouwd dat het vak dat appellante nog dient te behalen, SMT, de basisconcepten van statistiek behandelt. Deze kennis wordt tijdens de master bekend verondersteld en wordt niet opnieuw getoetst. Verweerder heeft er ook op gewezen dat bij instroom van studenten van andere universiteiten hoge eisen worden gesteld aan de kennis en vaardigheden die een aankomende masterstudent meebrengt op het gebied van statistische methoden en technieken. Het College stelt vast dat appellante inmiddels 9 maal tentamen heeft afgelegd voor SMT en daarbij steeds onvoldoende heeft gescoord. Onder voornoemde omstandigheden heeft verweerder in redelijkheid tot het besluit kunnen komen dat appellante nog niet heeft voldaan aan kennis, inzicht en vaardigheden om voor een mastergraad in aanmerking te komen. Het College is daarbij van oordeel dat het belang van verweerder ook met het oog op haar taak om de kwaliteit van de diploma's te borgen, zwaarder weegt, dan het belang van appellante in dit verband.
- 4.5 Het College volgt appellante niet in haar betoog dat verweerder haar ten onrechte geen vrijstelling verleent voor SMT. Appellante heeft op 17 augustus 2022 verzocht vrijstelling te verlenen voor SMT. Dit verzoek is op 31 augustus 2022 afgewezen, waarbij is gewezen op de mogelijkheid om tegen deze afwijzing binnen 6 weken bezwaar in te dienen. Appellante heeft tegen dit besluit eerder geen bezwaar ingediend. Niet gebleken is dat van een verschoonbare termijnoverschrijding sprake is. Het besluit staat daarmee in

rechte vast en kan niet opnieuw in de onderhavige procedure aan de orde worden gesteld. Ten overvloede wijst het College er nog op dat pas na overleg met de examinator het verzoek om vrijstelling is afgewezen omdat de leerdoelen alleen via het tentamen SMT beoordeeld kunnen worden.

- 4.6 Het College is met verweerder van oordeel dat appellante voldoende gelegenheid is geboden om alsnog haar bacheloropleiding af te ronden, ook in het studiejaar 2022-2023. Dat appellante geen gebruik heeft gemaakt van de herkansings-mogelijkheden omdat deze haar onbetrouwbaar voorkwamen, ze was niet ingeschreven als student, is een omstandigheid die voor haar rekening dient te blijven. Immers, verweerder heeft appellante diverse malen uitgenodigd voor een herkansing. Het had onder de gegeven omstandigheden voor de hand gelegen dat appellante met verweerder in gesprek zou gaan om te bespreken waarom zij geen gebruik wilde maken van de geboden herkansingen. Dat appellante dit heeft nagelaten dient voor haar rekening en risico te blijven.
- 4.7 Het verzoek van appellante om verweerder te veroordelen in de proceskosten van dit geding, wijst het College af nu appellante niet onderbouwt welke kosten, zoals vermeld in artikel 1 van het Besluit proceskosten bestuursrecht, zij heeft gemaakt. Het verzoek om schadevergoeding ten laste van verweerder toe te kennen wegens de vertraging die appellante heeft opgelopen als gevolg van het volgens appellante onvoldoende meewerken door verweerder aan het vinden van een rechtvaardige oplossing, wordt, met verwijzing naar hetgeen hierboven is overwogen, eveneens afgewezen.
- 4.8 Ten overvloede wijst het College appellante erop dat verweerder ter zitting heeft aangegeven bereid te zijn om appellante nogmaals een herkansingsmogelijkheid te bieden voor SMT. Indien appellante dan het vak met een voldoende afsluit, heeft zij haar bacheloropleiding afgerond en zal zij alsnog haar bachelor- en master-diploma in ontvangst kunnen nemen. Nu appellante ook in de laatste correspondentie heeft aangegeven open te staan voor een gepaste oplossing, wijst het College haar erop dat het voorstel van verweerder om appellante in de gelegenheid te stellen om het vak SMT op individuele basis nogmaals af te leggen op de campus op de kamer van de docent naar het oordeel van het College een alleszins redelijke en gepaste oplossing is.
- 4.10 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond moet worden verklaard.

5 Uitspraak

Het College

- I. verklaart zich onbevoegd om te oordelen over de intrekking van het masterdiploma (getuigschrift inclusief graad) en wijst dit onderdeel voor advisering aan het College van Bestuur door naar de Geschillenadviescommissie Studenten;
- II. verklaart het beroep voor het overige ongegrond;
- III. wijst de vordering om verweerder te veroordelen in de proceskosten af;
- IV. wijst het verzoek om schadevergoeding af.

Aldus vastgesteld te Rotterdam op 14 februari 2024 door het College van Beroep voor de Examens van de EUR onder voorzitterschap van XXXXX, voorzitter, en XXXXX, XXXXX, XXXXX en XXXXX, leden, in aanwezigheid van XXXXX, secretaris, en ondertekend door de voorzitter en de secretaris van het College.

XXXXX *
voorzitter

XXXXX
secretaris

* XXXXX is buiten staat mede te ondertekenen

Uitspraak zaaknummer 23.192 verzonden op: 5 maart 2024

Tegen deze uitspraak kan een betrokkene binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop deze uitspraak is bekendgemaakt, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te Den Haag, via de website van de Raad van State (<https://www.raadvanstate.nl/bestuursrechtspraak/studentenzaken>).
Bent u niet in staat uw beroep binnen de termijn van zes weken na de verzenddatum van dit besluit in te dienen? U kunt binnen deze termijn een inleidend (pro forma) beroepschrift indienen waarbij u nog gelegenheid zal worden geboden de gronden (motivering) aan te vullen.

Bijlage: juridisch kader

In de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 7.10a. Verlening van graden

1. Het instellingsbestuur verleent de graad Bachelor aan degene die in het wetenschappelijk onderwijs met goed gevolg het afsluitend examen van een bacheloropleiding heeft afgelegd en de graad Master aan degene die het afsluitende examen van een masteropleiding of een postinitiële masteropleiding als bedoeld in artikel 7.3b, onderdeel a, heeft afgelegd. Afhankelijk van het vakgebied waarin het met goed gevolg afgelegde afsluitend examen van een bacheloropleiding, een masteropleiding of postinitiële masteropleiding is afgelegd, wordt aan de verleende graad toegevoegd «of Arts» dan wel «of Science». Bij ministeriële regeling kan voor een opleiding of een groep van opleidingen een andere toevoeging worden vastgesteld.
2. Het instellingsbestuur verleent de graad Associate degree, aan degene die in het hoger beroepsonderwijs met goed gevolg het afsluitend examen van een associate degree-opleiding heeft afgelegd, de graad Bachelor aan degene die in het hoger beroepsonderwijs met goed gevolg het afsluitend examen van een bacheloropleiding heeft afgelegd en de graad Master aan degene die in het hoger beroepsonderwijs met goed gevolg een masteropleiding of een postinitiële masteropleiding als bedoeld in artikel 7.3b, onderdeel b, heeft afgelegd. Afhankelijk van het vakgebied waarin het met goed gevolg afgelegde afsluitend examen van een bacheloropleiding, een masteropleiding of een postinitiële masteropleiding is afgelegd, wordt aan de verleende graad de toevoeging verbonden die op grond van artikel 5.7, vierde lid, onderdeel b, met positief resultaat is getoetst.
3. Het instellingsbestuur kan de graad Associate degree en de graad Bachelor of Master en de toevoeging daaraan aanvullen met de vermelding van het vakgebied of het beroepenveld waarop de graad betrekking heeft.

Artikel 7.11. Getuigschriften en verklaringen

1. Ten bewijze dat een tentamen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de desbetreffende examinerator of examineratoren een daarop betrekking hebbend bewijsstuk uitgereikt.
2. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt, nadat het instellingsbestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan. Per opleiding wordt één getuigschrift uitgereikt. De examencommissie is bevoegd in samenwerking met een of meer Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs een gezamenlijk getuigschrift uit te reiken. Op het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde examen worden relevante gegevens vermeld, waaronder in ieder geval:
[...]

Artikel 7.12. Examencommissie

1. Elke opleiding of groep van opleidingen aan de instelling heeft een examencommissie.
2. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7.10a.

Artikel 7.61. Bevoegdheid college van beroep voor de examens

1. Het college van beroep voor de examens is bevoegd ten aanzien van de volgende beslissingen:
 - a. beslissingen als bedoeld in de artikelen 7.8b, derde en vijfde lid, en 7.9, eerste lid,
 - b. beslissingen inzake het met goed gevolg hebben afgelegd van het afsluitend examen, bedoeld in artikel 7.9d,

- c. beslissingen, niet zijnde besluiten van algemene strekking, genomen op grond van het bepaalde bij of krachtens titel 2 van dit hoofdstuk, met het oog op de toelating tot examens,
- d. beslissingen, genomen op grond van het aanvullend onderzoek, bedoeld in de artikelen 7.25, zesde lid, en 7.28, vierde lid,
- e. beslissingen van examencommissies en examinatoren,
- f. beslissingen van commissies als bedoeld in artikel 7.29, eerste lid, en
- g. beslissingen, genomen op grond van artikel 7.30b met het oog op de toelating tot de in dat artikel bedoelde opleidingen.

[...]

In de Onderwijs en Examenregeling 2023-2024 Bachelor of Science in Business Administration/Bedrijfskunde is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 5.1 – Vrijstelling van vakken

[...]

- 2. Er worden geen vrijstellingen verleend voor een gedeelte van een examenonderdeel.

[...]

In de Examination Regulations 2020-2021 of the 60 EC pre-experience MSc Degree Programmes is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Article 3.2 – Admission requirements to be eligible for admission statement

- 1. Eligible for the admission statement mentioned in Article 3.1 are students who:
 - passed the final exam of the Bachelor of Science in Business Administration or International Business Administration at Rotterdam School of Management, or
 - obtained a nationally accredited Bachelor of Science in Business Administration degree of any nationally accredited and/or recognized Bachelor's (of Science) degree programme of any research university that is comparable in level and content with the bachelor's degree of the (International) Business Administration programme of Rotterdam School of Management, Erasmus University or
 - obtained an internationally accredited Bachelor's (of Science) degree programme of any research university that includes the programme specific requirements mentioned in Annex 1 of these regulations, or
 - completed RSM's HBO premaster programme with the appropriate course(s) mentioned in Annex 2 of these regulations.
- 2. In addition, applicants must meet the following requirements:
 - Proficiency in English at CEFR level C1 overall C1 (sub-scores at least B2.2), to be proven by:
 - IELTS: minimum overall score 7.0 and minimum sub-scores 6.5, or
 - TOEFL (iBT): minimum overall score 94 + minimum sub scores 22 (Reading, Listening and Speaking) and 24 for Writing, or
 - Cambridge ESOL: Equal to CAE-C/C1 Advanced or CPE-C/C2 proficiency, or
 - Cambridge BEC Higher/C1 Business Higher: Minimum grade C, or
 - CEFR test results: English course/test results at C1 (overall C1, sub-scores minimum B2.2) level taken at any national accredited university of applied science or research university within the EU/EEA. All aspects of the language must be tested (reading, writing, listening and oral skills).

No other English-language test results will be accepted.

The test results must be verifiable.

Exempted from an English test are students who are a native English speaker from the USA, UK, Canada, Ireland, Australia, New Zealand or South Africa or whose secondary school, undergraduate or master's degree programme was taught completely in the English language in one of the following countries: USA, Canada, Australia, New Zealand, South Africa or within the EU/EEA. Exemption is also

granted for applicants who have obtained an International Baccalaureate Certificate in English (English A SL min grade 5, English A HL min grade 4 or English B HL min grade 5), or who have obtained a European Baccalaureate Diploma with a minimum grade of 7.0 for English (Language 1 or 2).

- A grade point average (GPA) equivalent to a 7 out of 10 in the Dutch education system, which is considered to be above average. The RSM Admissions Manager will ultimately decide whether a GPA is sufficient or not.
 - A GMAT score of at least 600. Students with a bachelor's degree from a Dutch research university are exempted from a GMAT test. The test results must be verifiable.
3. There are mandatory application and registration procedures with deadlines. These procedures will be published in a timely manner on the RSM website. Applications and registrations that do not meet the requirements above will not be processed.

Article 6.1 – The result of the final exam

1. The result of the final exam is determined by the Examination Board based on the examinations of courses in the programme components that comprise the MScIM curriculum and in compliance with the regulations stated in article 5.2 of the Rules and Guidelines.
2. In derogation from the provisions set out in paragraph 1, the Examination Board may, before determining the result of the final exam, conduct an investigation into the knowledge of the student with regard to one or more examinations or tests of the programme, if and insofar as the results of the examinations or tests concerned give it cause to do so.
3. In derogation from the provisions set out in paragraph 1, the result of the final exam will not be determined for students who are - by way of derogation from Article 3.3 sub a. - admitted to the programme without having obtained the bachelor's degree and/or completed the pre-master programme yet, until they have actually obtained their bachelor's degree and/or completed the pre-master programme.